

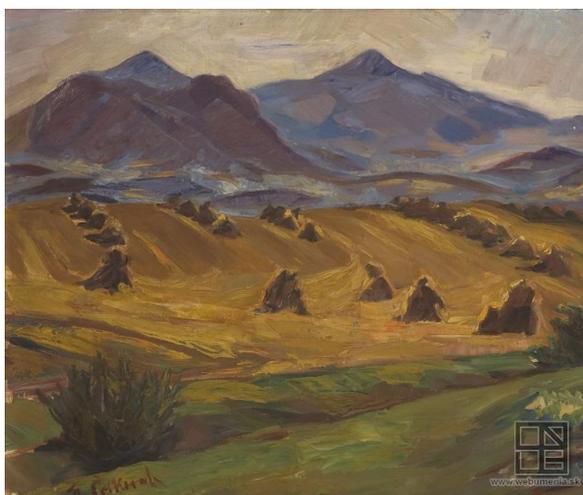
polka dot - vzor skladajúci sa z poľa naplnené *kruhov*; mnoho moderných výtlačkov obsahovalo viac náhodne rozmiestnených bodiek rôznej veľkosti a farieb; bodky sú najčastejšie vidieť na detskom oblečení, hračkách a nábytku, ale objavuje sa v širokej škále kontextov; vzor len zriedka sa objaví vo formálnych kontextoch, vo všeobecnosti sa obmedzuje na ďalšie hravé oblečenie ako sú plavky a spodná bielizeň; občas sa objavia biele na čiernom malé bodky na viac formálnom oblečení; zdá sa, že tento vzor má nejaký vzťah k typu *tanca*; pozri *móda*, *ornament geometrický*

http://en.wikipedia.org/wiki/Polka_dot

J. Rippl-Rónay: Žena, oblečená v šatách polka dot (1889)

Polkoráb Štefan -

Š. Polkoráb: Martinské hole
Š. Polkoráb: Priadka

Š. Polkoráb: Žena z Lužnej
Š. Polkoráb: Žena v kroji

Š. Polkoráb: Heľpianska mladucha

Š. Polkoráb: J. Alexy ako študent pražskej akadémie

Š. Polkoráb: Zimný motív z Heľpy

polkruhový oblúk - oblúk polruhový/oblúk plný/oblúk románsky

Pollaiuolo Antonio del - (†1498); tiež známy ako Antonio di Jacopo Pollaiuolo alebo Antonio Pollaiuolo; taliansky maliar, sochár, rytec a zlatník počas talianskej renesancie

http://en.wikipedia.org/wiki/Antonio_Pollaiuolo

<http://en.wikipedia.org/wiki/Metamorphoses>

A. del Pollaiuolo: Hercules a Hydra (1475)

A. del Pollaiuolo: Apolón a Dafne (1470-1480)

Pollaiuolo Piero - (†1496); známy aj ako Piero Bence; taliansky renesančný maliar z Florencie; jeho bratom bol *Antonio del Pollaiuolo* a oni dvaja často pracovali spoločne; ich práca ukazuje ako klasické vplyvy tak záujem o ľudskú anatómiu; bratia údajne vykonali pitvy na zlepšenie svojich vedomostí, podobne ako Leonardo da Vinci; pozri *florentskí maliari*, *talianski maliari renesanční*, *maliari quattrocenta*

http://en.wikipedia.org/wiki/Piero_del_Pollaiuolo

Pollák Ladislav Eudovít - (†2002); slovenský sochár, ktorý žil a pracoval v *Piešťanoch*; pozri *slovenskí sochári*

Pollica Verso (Gero) - lat. - „obrátený palec“; rímske *gesto* smerujúce k víťazným *gladiátorom*, ktoré im naznačuje zabitie porazeného súpera; pozri *cirk*, *gladiátorské hry*, *palec*

[http://en.wikipedia.org/wiki/Pollice_Verso_\(Gérôme\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Pollice_Verso_(Gérôme))

Jean-Léon Gérôme: Pollica Verso /Gero/ (1872)

Pollock Jackson - pozri *abstraktný expresionizmus, akčná mal'ba, dip painting, tzv. maliarstvo farebných plôch*

https://www.google.sk/search?biw=1852&bih=995&tbs=simg:CAESEggnzFJUIdbJTCGjfKg9Dy3ypw&q=Vredeman+de+Vries+Hans&tbm=isch&sa=X&ei=UAF2VY71DsyyU_2RgggK&ved=0CDEQsw4#tbn=isch&tbs=rimg%3ACWJdaniJiKtIjhdOaE8QB00ZCXbt7LnszPez9ulQM-2Llk4C_1fg5r2GO18RgPPvLszd93FwOs7bKwKbccvvF6W_1SSoSCV05oTxAHTRkEevlPnSYYBtKKhIJdu3suezM94RtIsnfKAYYxoqEgnP26VAz7YsiRHC56t3AYhdrioSCTgL9-DmvYY7ESHhtDTfHfoIKhIJXxGA8-8uzN0RX6C3NdI470YqEgn3cXBCztsrAhHSc8PViZs4MSoSCZtxy-8Xpb9JETFgD0lj_1H_1b&q=Vredeman%20de%20Vries%20Hans

J. Echo: Pollock: číslo 25 (1951)

Pollux - latinské meno gréckeho hrdinu *Polydeuka*; brat-dvojča *Kastora*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Di%C3%B2scuri>

polmesiac - pôvodne staroveký astrálny symbol neislamského pôvodu; islamský vojenský symbol zriedkavo až koncom stredoveku; obecné uznávaným a záväzným *osmanským* symbolom až v 18.st.; postupne dôležitý národný *znak* jednotlivých islamských štátov; pozri *islam*

polmesiac červený - červený polmesiac

poľnica - vojenská trúbka; v stredovekých výjavoch trúbenie na poľnice alebo dlhé pozauny; vo výtvarnom umení v rukách siedmich trúbiacich anjelov (pozri *posledný súd, sedem trúbiacich anjelov*); pozri *hudobné nástroje; anjelský chór; Sedem trúbiacich anjelov, Trúbenie prvej poľnice...*

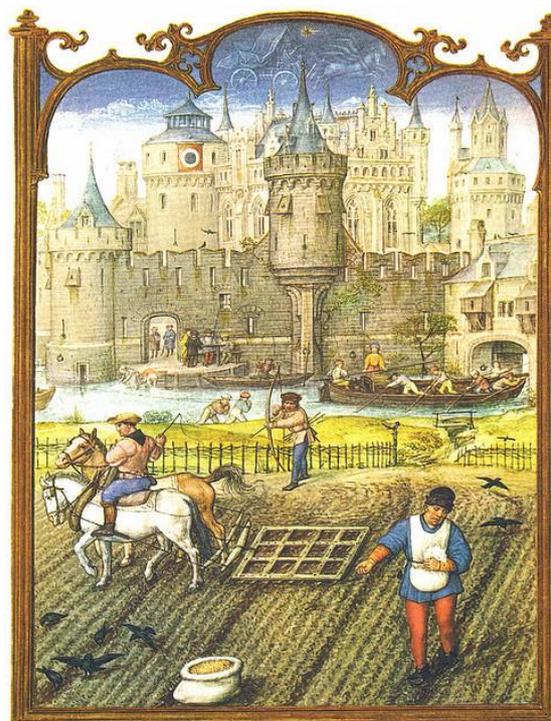
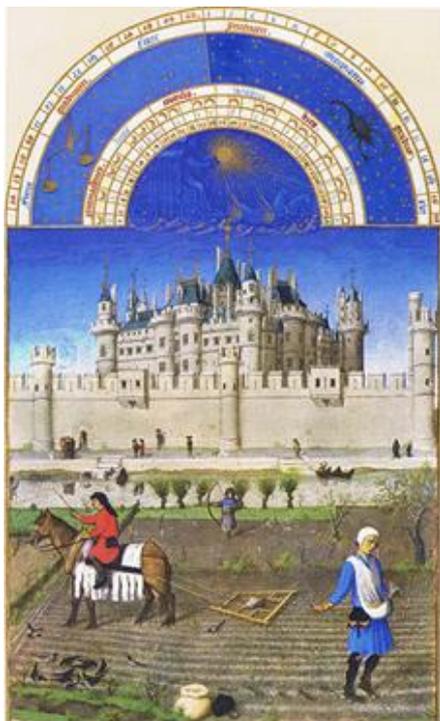
H. Vogtherr St.: Kosti všetkých ľudí (tanec smrti)

polnoc - pozri *noc; reč (www)*

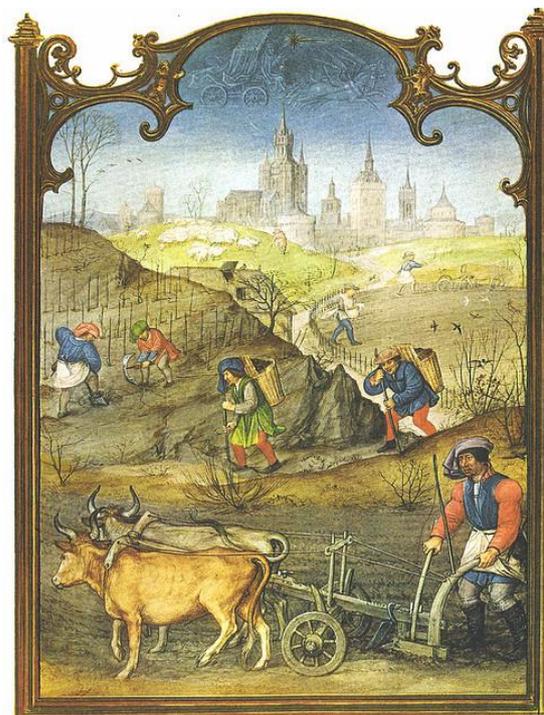
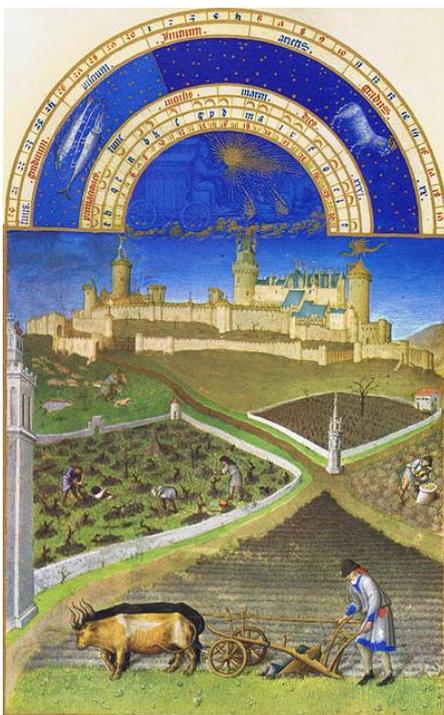
poľnohospodárstvo, poľnohospodári, roľníci - 1.pozri *orba, sejba, žatva, kosba, vinohradníctvo, úroda, drevorubač, sedliak, dedina; zrna, obilie, klas, plody, drevo, strom, zemiaky, rastliny*
2. v mytológii, kultúre, umení a histórii pozri *Síta, Inanna/Innini; karpatská kultúra; Thráčia; kasty; kláštor (Románske umenie); krotiteľstvo; mesačné obrazy; bohovia poľnohospodárstva, bohovia pôdy a úrody*

September. Poľnohospodárske práce (mesačný obraz z francúzskeho rukopisu)

Paul z Limburgu, J. Colombe: Október (mesačný obraz z Hodiniek vojvodu z Berry, 1412-1416)
Október. Poľnohospodárske práce (mesačný obraz z Breviarium Grimani, Flámsko, 1510)

Paul z Limburgu, J. Colombe: Marec (mesačný obraz z Hodiniek vojvodu z Berry, 1412-1416)
Marec. Jarné práce na poli a vo vinohrade (mesačný obraz z Breviarium Grimani, Flámsko, 1510)

P. Bruegel st.: Obdobie jari (16.st.)

J. Saenredam podľa H. Golziusa: Saturn predsedá poľnohospodárstvu (rytina, 16.-17.st.)

S. Vrancx: Alegória jesene (17.st.)

Peeter Clouwet (rytec) podľa P. P. Rubensa: Zima (17.st.)

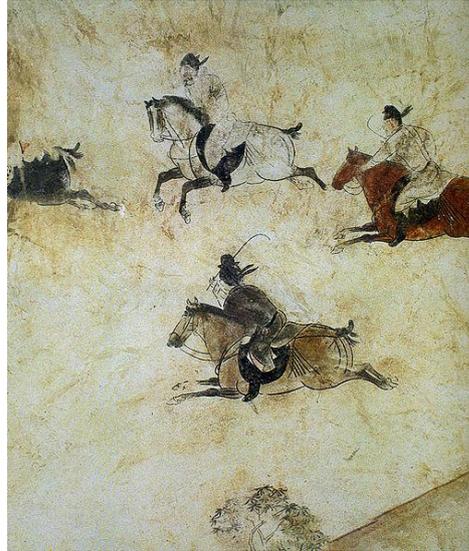
L. Giordano: Mytologická scéna poľnohospodárstva (17.st.)

F. Londonia: Krajina s dvoma roľníkmi, kozami a mulicou (lept, 18.st.)

polo - v zloženinách pozri *semi*

pólo - športová hra jazdcov na *koni*

Figúrka ženy hrajúcej pólo (obdobie tchang)

Hráči póla (nástená maľba z hrobu kniežaťa Li Chongruna v Mauzóleu Qianling, r. 706)

Kôň a jazdec, hráč póla (dynastia Tchang)

polodrahokamy - názov pre *drahé kamene*, ktoré sa častejšie vyskytujú: *achát, jaspis*; ďalšie: *chalcidon, karneol, jadeit, adular, mesiačik*; v staroveku pozri *pečatidlá*; pozri *drahokamy a polodrahokamy*; *šperk*

pologul'a - *hemisféra*

poloha - *pozícia*

poloha lotosového kvetu - *pozícia lotosového kvetu*

poloha osvietenia - Adkinson v súvislosti s heslom *koleso náuky*: vo výtvarnom umení je poloha osvietenia vyjadrená *gestom* pravej ruky, ktorá sa opiera o zem

polokupola - pozri *kupola, kalota, Maiestas domini*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Semi-dome>

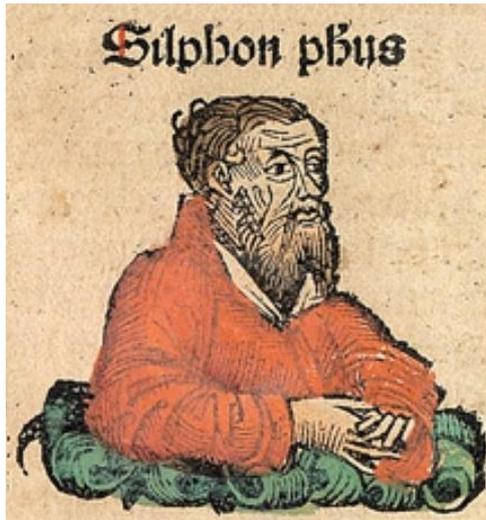
<https://de.wikipedia.org/wiki/Apsiskalotte>

polokurzíva - pozri *humanistická polokurzíva, kanzlei/Kanzleischrift*

polokurzíva humanistická - *humanistická polokurzíva*

polopilier - Dudák: zvislý podporný *architektonický článok*, zapustený do múra, z ktorého viac vystupuje ako *pilaster*; pozri *pilier, pilier ostĺpený*

polopostava - typ *portrétu*, zachycujúci figúru od hlavy po pás alebo po kolená (porovnaj *torzo*, *busta*)

H. Schedel (grafik): Stilpo z Megara (Norimberská kronika, 1493)

H. Schedel (grafik): Speusippus (Norimberská kronika, 1493)

H. Schedel (grafik): Posidonius (Norimberská kronika, 1493)

H. Schedel (grafik): Platón (Norimberská kronika, 1493)

poloprofil - jedna z fáz natočenia tváre portrétovaného medzi *en face* a *profilom*; pozri *profil štvrtinový*, *zadný poloprofil*; Baleka: *portrét*

poloprofil zadný - *zadný poloprofil*

poloreliéf - 1. *anaglyf*

2. *mezzo rilievo* (Baleka v súvislosti s heslom *relief*)

polostĺp - oblá forma *připory* alebo *stĺpu predsadeného*, ktorá predstupuje pred nosný prvok ako je *stĺp*, *pilaster* alebo *múr* a prechádza do *rebier klenby*, ktorých ťarchu nesie

Baleka: z múra alebo *pilierra* napoly vystupujúci *stĺp*; je členiacim prvkom, obdobne ako *pilaster*

Dudák: nosný, ale najmä dekoratívny stavebný článok; stĺp vystupujúci polovinou až tromi štvrtinami svojej hmoty z múra, s ktorým tvorí kompaktný celok; členený na *pätku*, *driek*, *hlavicu*;

často zdvojitý alebo *združovaný*; v antickej architektúre užívaný od *helenizmu*, obľúbený najmä v antickom *Ríme* (pozri *architektúra rímska*, *rímske umenie*), kedy bol kombinovaný s *pilierom* (tzv. *ostĺpený pilier*)

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B0>

polostrov Pyrenejský - Pyrenejský polostrov

polotón - v *polygrafii* starší názov pre *tón*

polounciála/semiunciála - lat. *uncia* (dvanástina *assu*)

-*písmo* so šikmou osou tieňa, vychádzajúce z *unciály* a *kurzívy*; písmo severoafrických provincií zo 4.-5.storočia; z polounciály vychádza *inzulárne písmo* 7.-12.st. v Anglicku a Írsku

Baleka: prechodný typ písma medzi *unciálou* a *minuskulou*, konštrukciou sa blížiaci už skôr malej abecede; polounciála sa vyvíjala medzi 5.-9.st.

Slovník cudzích slov: vývojovo vyšší stupeň knižného písma, charakterizovaný zaoblenosťou tvarov písma s pretiahnutými ťahmi nad a pod riadkom, ktorý vznikol v 4.st. z *unciály*

polovalená klenba - klenba polovalená

poľovníctvo, poľovačka, poľovníci - pozri *lov*, *Panna Mária ochrankyňa (poľovníčka)*,

https://en.wikipedia.org/wiki/The_Master_of_Game

J. F. Millet: Poľovnícke vtáky v noci (1874)

poľovnícka hviezda/lovecká hviezda - osobitný typ *barokového* poľovníckeho zámočku uprostred lúčovito usporiadaných *alejí*; najväčší rozkvet v 1720-1740; porovnaj *belvédér*; pozri *baroková architektúra*, *zámok*

Poľovnícka paleta - paleta Poľovnícka

poľovnícke zátišie - tiež zátišie s trofejami

W. G. Ferguson: Zátišie s vtákmi (poľovnícke zátišie, 1662)

A. Van Utracht: Zátišie s trofejami a zeleninou (poľovnícke zátišie, 1648)

P. de Vos: Zátišie so slúžkou (poľovnícke zátišie, 17.st.)

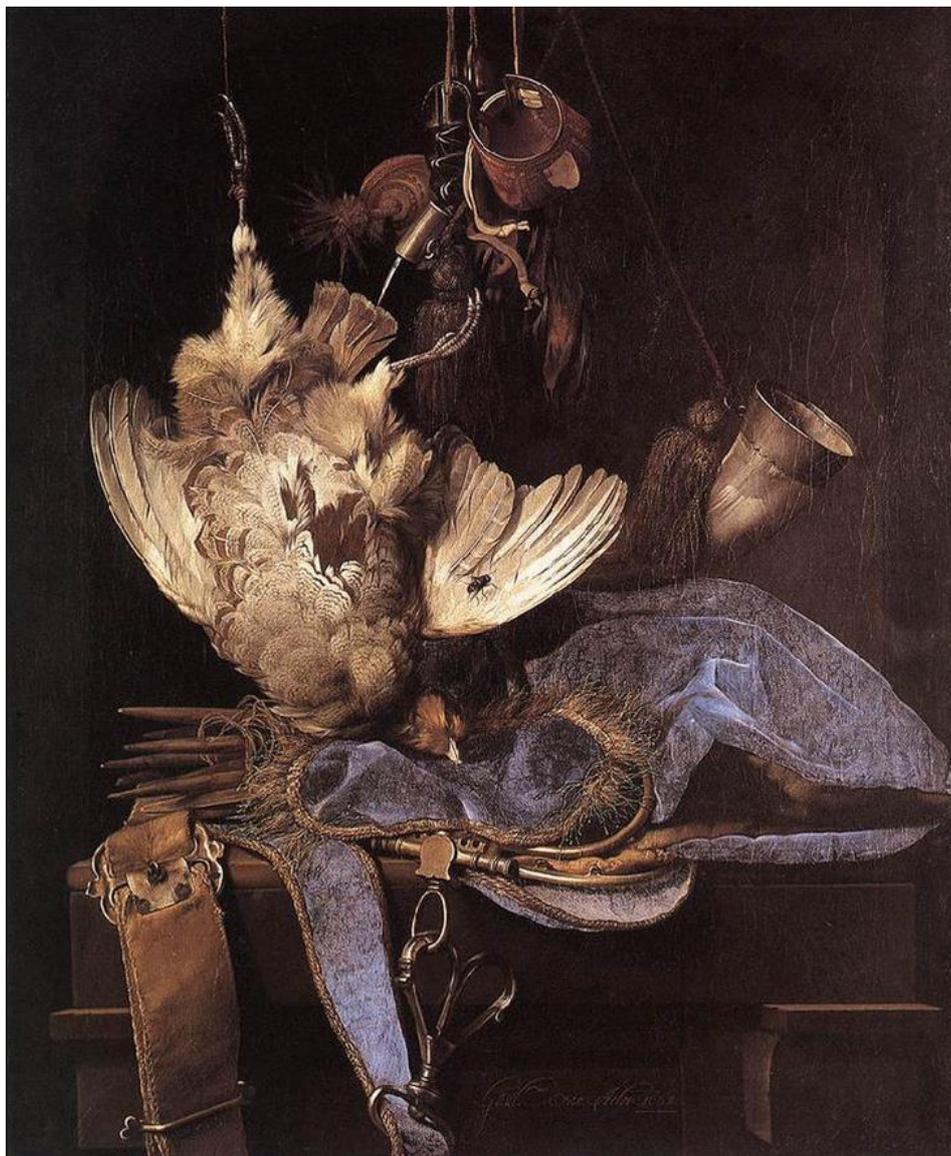
P. Casteels III.: Zátišie s mŕtvou zverinou a strieborným korbeľom (poľovnícke zátišie, 1732)

W. van Aels: Poľovnícke zátiešie so zamatovou taškou na mramorovej rímse (poľovnícke zátiešie, 1665)

W. van Aels: Zátišie s ulovených vtákmi a loveckou výbavou (poľovnícke zátišie, 1660)

W. van Aels: Zátšie s poľovníckymi nástrojmi a mŕtvymi vtákmi (poľovnícke zátšie, 1668)

W. van Aels: Hudobné zátíšie s loveckou výbavou vo výklenku (poľovnícke zátíšie, 1664)

S. del Tintore: Poľovnícke zátiešie (17.-18.st.)

Nemecký maliar z 18.storočia (pôvodne Holandský maliar zo začiatku 18.storočia): Zátišie s mŕtvymi vtákmi (poľovnicke zátišie, 1700-1720)

K. Purkyně: Sova snežná (poľovnícke zátiešie, 1862)

K. Purkyně: Bažanty (poľovnicke zátišie, 1861)

K. Purkyně: Zátišie s pávom (poľovnícke zátišie, 1861)

L. Corinth: Zátišie so zajacom a jarabicami (poľovnícke zátišie, 1910)

J. Koreszka: Zátišie so sovou (poľovnícke zátišie, okolo 1937)

Polperro - pozri *Anglicko*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Polperro>

O. Kokoschka: Polperro II (1939)

poľské umenie -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Polish_art

Poľsko - pozri *Chlopice-Veselé kultúra, kanelovaná keramika; Krakov, Nyssa, Vratislav, Wroclaw; à la polonaise*

<http://www.yvettedefrance.com/Photos-du-monde/Pays/Pologne/poland.htm>

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.infoglobe.sk/polsko-historia/&gws_rd=cr&ei=p11DVunKBMaNPbawhYAE (prehľad dejín)

J. Matejko: Poľsko roku 1863 (1880-1882)

poľskí grafici - pozri *M. E. Andriolli, J. Ziarnko*

http://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Polscy_graficy

poľskí ilustrátori - pozri *M. E. Andriolli*
poľskí ľudia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Polish_people

poľskí maliari - pozri *W. Kossak, J. Matejka, A. A. Grušeckij, Z. Beksiński*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Polish_painters

poľskí maliari 16.st. -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:16th-century_Polish_painters

poľskí maliari 17.st. -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:17th-century_Polish_painters

poľskí maliari 18.st. - pozri *M. Bacciarelli*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:18th-century_Polish_painters

poľskí maliari 19.st. - pozri *M. E. Andriolli, M. Bacciarelli, A. Gierymski, D. Chodowiecki, J. Matejka, F. Sypniewski, W. Wojtkiewicz, F. Žmurko*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:19th-century_Polish_painters

poľskí maliari 20.st. - pozri *W. Wojtkiewicz, Z. Beksiński, F. Žmurko, S. Bak; Balthus*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:20th-century_Polish_painters

poľskí maliari 21.st. - pozri *S. Bak*;

poľskí umelci - pozri *J. Ziarnko*; *varšavskí umelci*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Polish_artists

<http://translate.google.sk/#pl/sk/Polscy%20plastycy>

http://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Polscy_arty%27C5%9Bci

Poľsko -

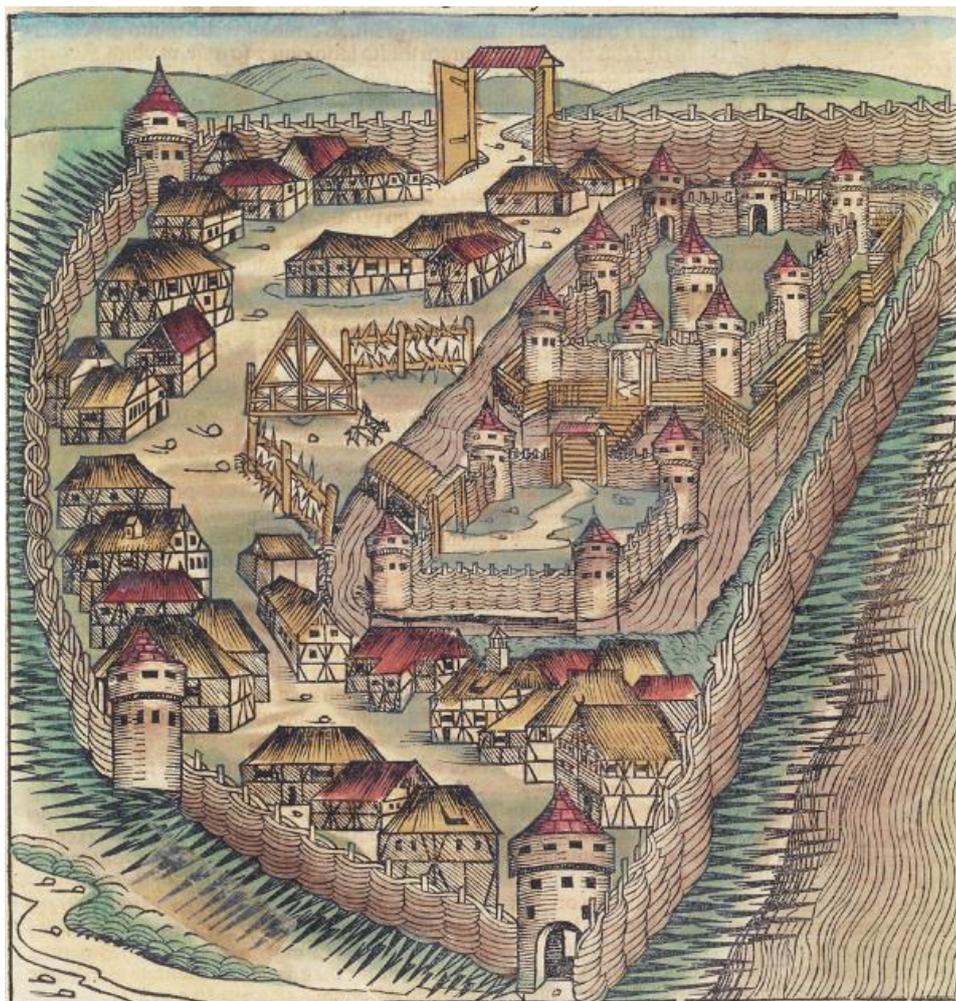
<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Poland>

http://en.wikipedia.org/wiki/Outline_of_Poland

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Poland-related_lists

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Poland_stubs

poľský plot - vypletaný kolový plot; pozri *palisáda*, *opevnenie*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Opevnenie Sabatz (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

H. Weiditz II.: Obliehanie pevnosti (dreavorýt, iustrácia z knihy Phisicke Against Fortune Petrarch, 1532)

poľský vrkoč - pozri *vrkoč, účes*

https://en.wikipedia.org/wiki/Polish_plait

poltóny - prechody medzi *svetlami a tieňmi*, tvorené lomenými *farebnými tónmi*; pozri *farba lomená*

Baleka: javovo farba lomená do farebnej šedi; vyjadruje prechod svetla a tieňa; v maliarstve poltón dosahovaný presvitaním spodných vrstiev, ktoré sa pri vnemu zlučujú s farebnosťou hornej vrstvy vo výsledný poltón; svetelný odraz je rozhodujúcim prvkom, preto nie je možné namiešať skutočne čistý poltón na palete (pozri *lazúrna technika/lazúrna maľba*); „čiernobiela“ *grafika* používa poltóny sivej o rôznej svetlosti; *grafika farebná* používa lomené farebné tóny a ich *sútačou* je dosiahnutá výsledná farebnosť *farebného drevorezu, farebnej litografie* apod.; v prípade priemyselnej *reprodukcie* sú pravými poltónmi iba čisté farebné plochy, nepravým poltónom je odstupňovanie dosiahnuté veľkosťou a hustotou bodov v *rastru* (pozri *reprodukcia farebná, grafika priemyselná*)

poltorák/poltura - poľská málo akostná *minca* v hodnote poloviny *groša*; razená od 16.-18.storočia; obchodom prenikol poltorák aj na územie Slovenska

poludnica - český výraz *polednice*

poludnie - pozri deň

J. Sadeler I podľa Theodora Bernarda: Poludnie (16st.)

J. Saenredam podľa H. Goltziusa: Poludnie (1600)

E. van Panderen: Poludnie (rytina, 16.-17.st.)

F. van den Wyngaerde podľa D. Teniersa II : Poludnie (lept zo série Štyri časti dňa, 1630-1645)

A. R. Mengs: Helios ako personifikácia poludnia (1765)

poluustav - ruské *hlaholské* liturgické písmo z 14.-15.storočia, užívané v ruských a iných slovanských rukopisoch; pozri *ustav*, *skoropis*, *cyrilika*; *písmo ruské*

polvalba - *klenba polovalená*